

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3214/2019. (VII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.IV.35.407/2018/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Mernye Község Önkormányzata (7453 Mernye, Fő utca 14.) jogi képviselője útján (dr. Csillag Gusztáv ügyvéd; 7400 Kaposvár, Szent Imre utca 10.) az Alkotmánybírósághoz fordult.
- [2] A jogi képviselővel eljáró indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.35.407/2018/2. számú végzésének a megsemmisítését kérte, mert álláspontja szerint az sérti az Alaptörvényt. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó falugondnoki szolgálatot működtetett a számára kiállított engedély és a szolgáltatói nyilvántartás keretei között. A szolgáltatás ellátására használt gépjármű forgalmi rendszám változását 2015-ben négy hónapos késéssel jelentette be az illetékes kormányhivatalnál, amely a módosítást kérelmével ellentétben nem visszamenőlegesen, hanem határozatának jogerőre emelkedésének időpontjára állapította meg.
- [4] 1.2. A Magyar Államkincstár első fokon eljáró megyei igazgatósága határozatával az indítványozó terhére 833 333 Ft központi költségvetésből jogtalanul igénybevetett támogatás miatti visszafizetési kötelezettséget állapított meg. Az indítványozó ugyanis 2015. január-április hónapokban nem a bejegyző határozatban szereplő gépjárművel látta el a szolgáltatást, így a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény (a továbbiakban: 2015. évi Kvtv.) 2. számú melléklet Kiegészítő szabályok 5. d) pontja alapján nem jogosult a falugondnoki szolgáltatás támogatására.
- [5] A fellebbezés folytán eljáró alperesi hatóság az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Kiemelte, hogy az önkormányzat tevékenysége a falugondnoki jogcím kapcsán dokumentumokkal alátámasztott, a támogatás felhasználásra került, azonban az állami támogatás jogszerű igénybevétele feltétele nem kizárólag a feladat ellátásának megtörténte, hanem a mindenkori költségvetési törvény által megfogalmazott feltételek teljesítése is, jelen esetben – többek között – a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés, amelyet a 2015. évi Kvtv. előbb hivatkozott pontja megerősít. A szolgáltatás jogszerű működésének feltétele tehát a másik jármű szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéséről szóló jogerős határozat megléte.
- [6] 1.3. Az indítványozó keresetében kérte az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, mivel az elsőfokú hatóság hatáskörét túllépve az illetékes kormányhivatal helyett maga állapította meg a falugondnoki szolgálat, mint szociális szolgáltató jogszerűtlen működését.
- [7] A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: KMB) az indítványozó keresetét elutasította a 4.K.27.414/2017/7/II. számú ítéletével. Eszerint az alperes hatáskörét megalapozta az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 59. § (1) bekezdése, amely a határozat meghozatalakor úgy rendelkezett, hogy a kincstár a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolója alapján a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény szerinti hatósági ellenőrzés keretében felülvizsgálja a támogatások elszámolását, felhasználását.
- [8] 1.4. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához. A Kúria hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 340/A. § (2) bekezdésére. Ez a szabály úgy rendelkezik,

hogy nincs helye felülvizsgálatnak az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő fizetési kötelezettséget megállapító ügyekben, ha a közigazgatási hatósági ügyben megállapított fizetési kötelezettség összege az egymillió forintot nem haladja meg. A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a régi Pp. 273. § (2) bekezdés a) pontja, 271. § (1) bekezdés l) pontja és 340/A. § (2) bekezdés b) pontja alapján hivatalból elutasította, mert az ítélet felülvizsgálata az eljárási törvény előbbi rendelkezése szerint kizárt, mivel a per tárgyát képező, felülvizsgált közigazgatási határozatban a hatóság összesen 833 333 Ft – azaz 1 000 000 Ft alatti – fizetési kötelezettséget állapított meg (Kúria Kfv.IV.35.323/2018/2. számú végzés, Indokolás [6]–[8]).

- [9] 2. Az indítványozó a Kúria végzését alkotmányjogi panasszal támadta, amelynek lényege a következő.
- [10] Az indítványozó érvelése szerint a Kúria tévesen sorolta a jelen eljárás alapjául szolgáló ügyet azon esetek közé, amelyekre vonatkozik a régi Pp. 340/A. § (2) bekezdése. Alkotmányjogi panaszában úgy fogalmazott, hogy „[a] Kúria döntését azért tartjuk alkotmányellenesnek, mert szerintünk a perbeli ügy nem tartozik az érintett ügyek közé [...] A Kúria döntésével a jogalkalmazó a jogorvoslati korlátot kitágította, kiterjesztette. [...] A jogorvoslati jog alapvető alkotmányos jog, amely csak a törvényhozó által korlátozható, de a korlát kiterjesztése már sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében írottakat, ezért alkotmányellenes. Közvetve sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog is.”
- [11] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság Abtv.-ben lefektetett feltételeinek eleget tesz-e.
- [12] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszt határidőn belül nyújtották be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság eljárására hatáskört biztosító rendelkezéseket. Az indítványozó érintett, hiszen az alapul szolgáló eljárásban felperesként lépett fel. Jogorvoslati jogát kimerítette, amikor keresetet nyújtott be az alperesi hatóság határozatával szemben. A támadott döntéssel (a Kúria végzésével) szemben további jogorvoslati eljárás nem állt a rendelkezésére.
- [13] 3.2. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a kérelem akkor felel meg a határozottság követelményének, ha egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, valamint az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3102/2015. (V. 26.) AB végzés, Indokolás [24], 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] sérelmét csupán egyszer említette meg az alkotmányjogi panaszban, ahogyan azt a jelen végzés 2. pontja idézi. Kapcsolódó magyarázatot ehhez az alapjoghoz egyáltalán nem adott. Az alkotmányjogi panasz kiegészítésében az indítványozó már nem is hivatkozott – sem formálisan, sem tartalmilag – a *fair* eljárásra. Ezek miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog körében az alkotmányjogi panasz nem tesz eleget a határozott kérelemmel szemben támasztott azon törvényi követelménynek, miszerint indokolni kell a panaszban felhívott Alaptörvényben biztosított jog sérelmét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [15] 3.3. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {lásd például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]; 3094/2019. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [16]; 3073/2019. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [16] Az indítványozó a jogorvoslati jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] sérelmét abban jelölte meg, hogy a Kúria hivatalból elutasította a jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmét. A felülvizsgálat a rendkívüli jogorvoslatok közé tartozik. Ezért az Alkotmánybíróság a befogadási eljárás során röviden áttekintette a rendkívüli jogorvoslat és a jogorvoslati jog egymáshoz való viszonyát.

- [17] Szükséges emlékeztetni arra, hogy „[a]z Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a tekintetben, hogy a jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslati eszközök igénybevételét foglalja magában {9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28], 20/2015. (VI. 16.) AB határozat, Indokolás [16]}, azonban a rendes jogorvoslati eszközök mindegyikére egyaránt, azonos tartalommal vonatkozik. Az Alaptörvény nem tartalmaz arra vonatkozó előírást, hogy a jogorvoslati fórumrendszernek hány fokon kell biztosítania az érintett alapjog gyakorlását, ennek megfelelően a jogorvoslati eljárás egyfokú kialakítása az Alaptörvény kívánalmainak teljességgel eleget tesz {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]}” [lásd legutóbb: 12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [19]].
- [18] Ezek alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó ügyében az Abtv. 29. §-a szerinti alternatív feltételek egyike sem áll fenn, mert az indítványban felhívott jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] védelmi köre nem terjed ki a rendkívüli jogorvoslatnak minősülő felülvizsgálati eljárásra az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint. Az indítványozó más Alaptörvényben biztosított joggal összefüggésben pedig nem terjesztett elő határozott kérelmet tartalmazó alkotmányjogi panaszt, ami az érdemi vizsgálat tárgyát képezhette volna.
- [19] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 50. § (1) bekezdése alapján tanácsban eljárva – megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg a törvényi feltételeknek, és emiatt a rendelkező részben írtak szerint – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján – a panasz visszautasításáról döntött.

Budapest, 2019. július 9.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/230/2019.

